

MEMO

Aan Gemeenteraad	Van College van B&W
Team VT	Kenmerk 67510-2015
Bijlage(n)	Telefoon 0492-378 957
	Kopie aan --

Onderwerp

Aanvullende informatie t.b.v. beleidskeuzennotities
inzake het (landelijk) nertsenbeleid

Datum

8 december 2015

Aanleiding aanvullende informatie

Op 28 januari 2016 staat het onderwerp "Beleidskeuzennotities ten behoeve van het bestemmingsplan Buitengebied 2016" op de agenda van de gemeenteraad.

Om te kunnen starten met het feitelijk uitwerken van het bestemmingsplan is het wenselijk dat zowel het college als de gemeenteraad een besluit neemt over de te maken beleidskeuzen. Daarom zijn er twee beleidskeuzennotities opgesteld:

1. beleidskeuzen op grond van de Verordening Ruimte 2014
2. beleidskeuzen op grond van het huidige gemeentelijke beleid.

In de tijd tussen het collegebesluit inzake deze beleidskeuzennotities en het behandelen van de beleidskeuzennotities in de gemeenteraad, heeft er een recente, belangrijke ontwikkeling plaatsgevonden met betrekking tot de landelijke wetgeving met betrekking tot pelsdierhouderijen

In aanvulling op de reeds aangeboden beleidskeuzennotities is daarom deze memo opgesteld. Deze memo dient als nadere informatie over de recente ontwikkelingen als het gaat om het nertsen beleid en wat dat voor gevolg heeft voor het voorstel dat het college uw raad nu voorlegt.

Wet verbod pelsdierhouderij

Op 10 november 2015 heeft het gerechtshof Den Haag uitspraak gedaan in het hoger beroep tegen de buiten werking stelling van de Wet verbod pelsdierhouderij (hierna: de Wet). Het gerechtshof heeft bepaald dat de Wet die het houden en doden van nertsen verbiedt, rechtsgeldig is. Deze Wet was dus eerder buiten werking gesteld, maar door de uitspraak van 10 november 2015 is deze Wet weer rechtsgeldig.

Op 15 januari 2013 is de Wet verbod pelsdierhouderij in werking getreden. Vanaf deze datum is het verboden pelsdieren te houden, te doden of te doen doden. Hierbij is een overgangstermijn vastgesteld waarmee men tot uiterlijk 1 januari 2024 alsnog pelsdieren mag houden en/of uitbreiden, tenzij aan de strikte voorwaarden aan zoals opgenomen in de Wet wordt voldaan.

Ook moest de ondernemer zich uiterlijk op 11 februari 2013 hebben gemeld bij de Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken. Voor zover bekend hebben alle ondernemers in onze gemeente zich bij de Dienst Regelingen gemeld om in aanmerking te komen voor de overgangstermijn tot 1-1-2024.

Voorwaarden

Samenvattend gelden voor de nertsenhouderijen die vallen onder de overgangstermijn de volgende voorwaarden:

- de nertsenhouder mag niet méér nertsen houden dan het aantal waarvoor vergunning verleend was op 15 januari 2013 en het aantal huisvestingsplaatsen waarover de nertsenhouder beschikte op het moment van de melding (11-2-13).
 - Het aantal huisvestingsplaatsen mogen dus niet meer uitgebreid worden
 - Onbenutte huisvestingsplaatsen mogen nog wel benut worden.
- Een nertsenhouderij mag niet overgedragen worden aan een nieuwe eigenaar tenzij er sprake is van de bijzondere omstandigheid:
 - men leidt een groot financieel nadeel omdat
 - hij plotseling arbeidsongeschikt is geworden
 - de nertsenhouderij onderdeel is van een te verdelen gemeenschap en voor die verdeling te gelde moet worden gemaakt
 - hij de 65 jarige leeftijd heeft bereikt
 - Een overgedragen nertsenhouderij (na 15 januari 2013) vanwege de bovenstaande bijzondere omstandigheden mag nog wel onder de overgangsperiode tot 1 januari 2024 voortgezet worden.

Conclusie:

- uitbreiding van een bestaande nertsenhouderij is niet mogelijk
- alleen onbenutte huisvestingsplaatsen mogen nog voor nertsen gebruikt worden
- overnemen van een nertsenhouderij (de rechten voor huisvestingsplaatsen) is alleen mogelijk onder bijzondere omstandigheden.

Cassatieprocedure

Het is zeer aannemelijk dat de NFE nog in cassatie gaat tegen de uitspraak van het Hof. Dit traject zal echter wel lang gaan duren, vermoedelijk ruim een jaar. Uitgaande van het proces van het bestemmingsplan Buitengebied waarbij het uitgangspunt is om begin 2017 het plan ter vaststelling aan de raad aan te bieden, is het niet realistisch om uit te gaan van de mogelijkheid dat de Wet alsnog buiten werking wordt gesteld.

Gedurende het voorbereiden en vaststellen van het bestemmingsplan zal de Wet in werking zijn en zal dat het uitgangspunt moeten zijn bij het formuleren van het beleid voor het bestemmingsplan.

Voorstel aan de raad inzake het bestemmingsplan Buitengebied

Inleiding

In de beleidskeuzenotitie “Verordening Ruimte 2014” is een voorstel gedaan over hoe we in het bestemmingsplan om kunnen gaan met het bestemmen van diersoorten en de vestigings- en omschakelingsmogelijkheden en uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen.

In de notitie wordt voorgesteld om een onderscheid te maken tussen de intensieve veehouderij en de overige agrarische bedrijven. De nertsenbedrijven vallen onder de intensieve veehouderij.

Voor de nertsenhouderij is in de beleidskeuzenotitie geen ander voorstel gedaan dan voor de andere intensieve veehouderij. Voor de nertsenhouderijen wordt dan ook hetzelfde beleid voorgesteld als voor de andere intensieve veehouderij.

Voorstel

Ook na de recente ontwikkeling van de uitspraak van het Gerechtshof waardoor de Wet verbod pelsdierhouderij weer in werking is gesteld, blijft het voorstel van het college van B&W:

- de beleidslijn voor intensieve veehouderij, zoals opgenomen in de beleidskeuzenotitie “Verordening Ruimte 2014”, niet te wijzigen;
- nertsenhouderijen onder de intensieve veehouderij te laten vallen;
- geen aparte beleidslijn voor nertsenhouderijen opstellen in het bestemmingsplan.

Argumenten

1. *de Wet heeft reeds dermate strikte voorwaarden gesteld aan de ontwikkelingsruimte van de bestaande nertsenhouderijen dat het niet noodzakelijk is hier strikter gemeentelijk beleid voor te formuleren.*

De Wet heeft eigenlijk de ontwikkeling (uitbreiding en vestiging van nieuwe pelsdierhouderijen) zo goed als op slot gezet. Eigenlijk kan een pelsdierhouderij (de rechten op de huisvestigingsplaatsen) enkel onder hele bijzondere omstandigheden overgenomen worden. Het is dus nagenoeg niet meer mogelijk om extra huisvestigingsplaatsen te realiseren op een bestaande locatie. Het realiseren van een nieuwe pelsdierhouderij is ook dusdanig lastig omdat het aan strikte voorwaarden moet voldoen.

De Wet heeft derhalve voldoende maatregelen genomen om de ontwikkeling van de pelsdierhouderijen stop te zetten. De overgangperiode is ook bedoeld om de nertsenhouders de mogelijkheid te bieden om de investeringen die gemaakt zijn om aan de PPE-verordening (welzijnseisen) te voldoen, terug te verdienen. De overgangperiode is niet bedoeld om nog verder te ontwikkelen.

2. *de verwachting is dat in de praktijk er niet veel ontwikkeling meer zal (kunnen) plaatsvinden bij de nertsenhouderijen.*

Naar aanleiding van het verbod waardoor uitbreiding en nieuwvestiging zo goed als niet meer mogelijk is, is de verwachting dat in de praktijk er dus niet veel ontwikkeling meer zal plaatsvinden. Naar aanleiding van overleg (met o.a. het Ministerie) en interne gesprekken en gesprekken met ondernemers is nu de verwachting dat de pelsdierhouders in onze gemeente niet zomaar verder zullen ontwikkelen. De verwachting is dat de praktijk zal zijn dat de bestaande pelsdierhouderijen voort blijven bestaan zoals het nu is, en dat uitbreiding of vestiging niet zal plaatsvinden.

Daarbij is ook gebleken uit een overzicht van de bestaande nertsenhouderijen in de gemeente, dat de uitbreidingsruimte (zowel binnen het bouwblok als vergroting van het bouwblok naar 1,5 hectare) zo goed als volledig benut is. Ook vanuit dit opzicht zal uitbreiding in de praktijk niet veel meer plaatsvinden.

Nu blijkt dat de Wet de ontwikkeling in de praktijk redelijk op slot heeft gezet is het niet noodzakelijk om hier separaat ruimtelijk beleid op te formuleren.

3. Het gemeentelijke geurbeleid is al zo specifiek mogelijk voor nertsen opgesteld.

De gemeente heeft reeds een strenger geurbeleid voor nertsen dan landelijk is geregeld. Deze grotere vereiste afstanden binnen Gemert-Bakel zijn tot stand gekomen op basis van geuremissiefactoren uit wetenschappelijk onderzoek, maar deze zijn nog niet opgenomen in landelijke wetgeving. Gemert-Bakel werkt hier wel mee.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de normen in vergelijking met de landelijke normen.

Verschil afstanden (in meters) pelsdieren Rgv en gemeentelijk geurbeleid

		1- 1.000	1.001- 1.500	1.501- 3.000	3.001- 6.000	6.001- 9.000	9.001- 12.000	12.001- 15.000	15.001- 18.000	18.001- 21.000	21.001- 24.000
Bebouwde kom	Rgv*	175	200	225	250	275	300	325	350	375	400
	Geurbeleid**	200	225	250	300	400	500	600	700	800	900
Buitengebied	Rgv*	100	125	150	175	200	225	250	275	300	325
	Geurbeleid**	125	150	175	225	275	325	375	425	475	525

*zie eindnoten Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv)

**zie eindnoten geurbeleid

Op het gebied van geur wordt dus voor de nertsen reeds specifiek geurbeleid gevoerd. De wens (ook vanuit de provincie) blijft nog wel dat de nertsen ook met Odeurunits beoordeeld kunnen worden. Daarmee kunnen de nertsen ook meegenomen worden in de achtergrondbelasting en aan de eisen vanuit het provinciaal beleid (mbt geur). Kortom, vanuit het geurbeleid zijn er nog wel wensen voor de nertsenhouderij.

Geur is echter (nog) geen onderdeel dat verwerkt moet worden in het bestemmingsplan. Eventueel apart beleid met betrekking tot uitbreiding of vestiging van nertsen zal derhalve niet bijdrage aan dit project. Er is dan ook vanuit geurbeleid geen aanleiding om ander beleid in het bestemmingsplan te hanteren.

4. De Wet verbod Pelsdierhouderij heeft geen ruimtelijk motief, een bestemmingsplan moet dat wel.

De Wet verbod Pelsdierhouderij is opgesteld vanuit het motief dat er al decennia lang maatschappelijk draagvlak ontbreekt in brede kringen van de Nederlandse samenleving voor het dragen van bont en het houden van dieren voor de productie van bont. Dit is voornamelijk de reden geweest om de Wet in te voeren. Het gaat hier om een maatschappelijk motief. Een maatschappelijk motief kan geen motief zijn om ander beleid in het bestemmingsplan te voeren.

5. Er zijn geen ruimtelijke argumenten om ander beleid voor nertsen te formuleren.

Een beleidslijn/regeling in een bestemmingsplan mag en kan alleen een ruimtelijk motief hebben. Om dus separaat beleid voor de nertsenhouderij op te stellen, dient dus goed gemotiveerd te worden dat voor nertsenhouderijen ander ruimtelijk beleid zouden moeten gelden, dan de andere (intensieve) veehouderijen. De vraag die dan gesteld kan worden is: 'Zijn er ruimtelijk gezien andere 'effecten' van nertsen als van andere diersoorten (denk aan verkeersintensiteiten, beeldkwaliteit bedrijven, omvang van de bedrijven/bebouwning) die vragen om ander beleid?'.

Vooralsnog zijn er geen ruimtelijke argumenten te benoemen die motiveren dat voor nertsenhouderijen ander beleid moet gelden in het bestemmingsplan. De gelijke beoordeling van nertsen ten opzichte van andere diersoorten is meer te vinden in de normen die gelden vanuit de BZV en geur. Vandaar dat hiervoor een apart project is gestart in samenwerking met de sector (zie voorgaande argumenten). Dergelijke normen zullen in een BZV of geurbeleid verwerkt moeten worden.

Toepassing van dergelijke normen kunnen niet verwerkt worden in het bestemmingsplan.

Vooralsnog is er geen argumentatie om voor nertsen ander beleid te hanteren in het bestemmingsplan.

6. Met de Werkgroep Zorgvuldige Pelsdierhouderij wordt geprobeerd normen te formuleren om tot een zorgvuldige nertsenhoudery te komen hetgeen wel bedoeld is om ruimtelijk een verbetering ter realiseren.

Het doel van deze werkgroep is om de pelsdierhouderij in beleid en beoordeling gelijk te kunnen stellen als alle andere diersoorten in de intensieve veehouderij. Het belangrijkste hierin is om vergelijkbaar geurbeleid te kunnen formuleren. Hiervoor is overleg met de sector. Het doel is om een BZV op maat te maken voor de pelsdierhouderij. Met dit project wordt getracht op de juiste onderwerpen goed beleid te formuleren. De sector is tot nu toe ook bereid om hierin mee te denken.¹ Met dit project wordt dan ook op de specifieke onderdelen gekeken waar aanpassing mogelijk en noodzakelijk is om hiermee een zorgvuldige pelsdierhouderij te ontwikkelen. En op deze manier wordt dan ook daadwerkelijk getracht om de nertsenhoudery gelijk te kunnen stellen met andere veehouderijen waardoor zij ook aan vergelijkbare normen moeten voldoen (bv. odeurunits voor nertsen). Deze normen kunnen dan verwerkt worden in een BZV voor pelsdieren of een aanpassing van het geurbeleid.

Deze normen zijn geen onderdeel van het bestemmingsplan. Geur en normen mbt. de bedrijfsvoering horen niet thuis in een bestemmingsplan daar het geen ruimtelijke aspecten zijn. Nu er vanuit geur ook voornamelijk de wens is om een andere beoordeling te kunnen hanteren, zal ander beleid in het bestemmingsplan hier ook niet aan bijdragen.

7. Het provinciaal beleid heeft ook geen onderscheid in apart beleid voor nertsen.

In het provinciaal beleid wordt gesproken over de veehouderij. Daarbij wordt geen enkel onderscheid gemaakt in diersoorten. Daarbij geldt dus vanuit het provinciaal beleid hetzelfde beleid voor nertsen als voor andere intensieve veehouderij. In het coalitieakkoord is aangegeven dat in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied het beleid van de provincie (vertaald in de Verordening Ruimte 2014) vertaald zal worden en dat er geen nieuw beleid voor het buitengebied (op gemeenteniveau) wordt opgesteld. Vanuit dit uitgangspunt is het voorstel dan ook opgesteld.

8. Het afnemen van directe rechten voor de nertsen kan tot planschade leiden.

De discussie over ander beleid voor nertsen voorziet voornamelijk op het beperken of verbieden van de mogelijkheid tot vestigen van een nieuwe nertsenhoudery op een IV- locatie waar nu nog geen nertsen aanwezig zijn, of het uitbreiden van nertsenhouderyen.

Uitbreiding binnen het bouwblok of vestiging op een IV-locatie waar nu nog geen nertsen zijn gevestigd, zijn directe rechten binnen het huidige bestemmingsplan. Met een omgevingsvergunning (zonder af te wijken van de regels en zonder wijziging van het bestemmingsplan) kan dit gerealiseerd worden.

Als deze directe rechten worden afgenomen is het mogelijk dat een ondernemer hier schade door leidt. Deze planschade kan verhaald worden op de gemeente.

¹ De vraag is in hoeverre de sector pelsdierhouderij bereid is om mee te blijven werken aan een zorgvuldigere pelsdierhouderij inclusief investeringen als het economisch perspectief voor de toekomst (in Gemert-Bakel) komt te vervallen.

Het is zeer aannemelijk dat als de gemeente directe rechten beperkt in een bestemmingsplan dat dit tot planschade zal leiden die de gemeente dient uit te vergoeden.

Op basis van bovenstaande argumenten is het niet zinvol om deze directe rechten dan, met het risico op planschade, in het bestemmingsplan weg te nemen.

Kantttekeningen

- 1. als de wet alsnog buiten werking is, dan zijn er weer mogelijkheden voor de nertsenhouderij.*

Uitgangspunt voor het voorstel is dat de Wet verbod Pelsdierhouderij in werking is als we het bestemmingsplan buitengebied voorbereiden. Daarmee is het uitgangspunt dat de verwachting is dat nertsenhouderijen in de komende acht jaar (binnen de planperiode van het bestemmingsplan) niet zullen uitbreiden of zich een nieuwe nertsenhouderij zal vestigen.

Omdat verwacht wordt dat er in de praktijk geen uitzonderlijk grote ontwikkelingen zullen plaatsvinden, en omdat er een project loopt waarbij een invulling wordt bedacht voor een zorgvuldige pelsdierhouderij, is het advies om geen ander beleid te voeren in het bestemmingsplan.

Maar mocht door de cassatieprocedure, na vaststelling van het bestemmingsplan, de Wet alsnog buiten werking gaan, dan biedt het bestemmingsplan wel weer ontwikkelingsmogelijkheden. Het voorstel is immers dat het bestemmingsplan de uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden in stand laat. Als de Wet vervalt, dan kunnen deze rechten wellicht wel weer benut worden.

Echter zoals reeds genoemd is het belangrijker om het project om te komen tot een zorgvuldige pelsdierhouderij tot een goed eind te brengen en hiermee specifiek (geur) beleid voor nertsen te formuleren. Als dit beleid er is, en toegepast kan worden, worden nertsenhouderijen gelijk behandeld als andere intensieve veehouderij. Er is dan ook geen aanleiding om voor nertsenhouderijen ander beleid in het bestemmingsplan te hanteren.

- 2. Als de Wet in werking is dan is een mogelijkheid tot vestiging van een nieuwe nertsenhouderij in het bestemmingsplan een mogelijkheid die kan leiden tot leegstand omdat deze nertsenhouderijen binnen 8 jaar beëindigd moeten zijn.*

Een nieuwe nertsenhouderij kan zich, binnen de regels van het bestemmingsplan, vestigen, onder de hele strenge voorwaarden van de Wet. Ook als een nertsenhouderij binnen de Wet kan uitbreiden (meer huisvestingsplaatsen), dan biedt het bestemmingsplan ook deze mogelijkheid. Onder bijzondere omstandigheden kan er dus nog gebouwd worden ten behoeve van nertsen. Echter deze bebouwing mag na 8 jaar niet meer gebruikt worden voor nertsen. De mogelijkheden die het bestemmingsplan dan biedt voor uitbreiding en vestiging kunnen dan leiden tot 'bouwen voor leegstand'. Na 8 jaar moeten immers de nertsen uit de bebouwing.

Dit is een risico echter wordt deze zeer klein ingeschat. Een ondernemer zal goed overwegen of het nog interessant is om voor de komende 8 jaar nog investeringen te doen in uitbreiding of zelfs een nieuwe nertsenhouderij. Zoals al eerder gesteld wordt verwacht dat dit in de praktijk niet zal gebeuren.

Daarbij heeft de nertsenhouder na deze 8 jaar de mogelijkheid om deze bebouwing te benutten voor een andere veehouderij of ander agrarisch bedrijf. Doordat het bestemmingsplan juist deze ontwikkelingsruimte biedt, is het voor de nertsenhouder ook mogelijk om over 8 jaar de bebouwing voor een andere activiteit te benutten.

Niet verwacht wordt dan ook dat de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan zal leiden tot bouwen voor leegstand.

Conclusie

Het voorstel voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor nertsen blijft gelijk in de beleidskeuzenotitie “Verordening Ruimte 2014” omdat:

- a. de Wet verbod pelsdierhouderij reeds voldoende beperkingen met zich meebrengt;
- b. daardoor verwacht wordt dat er in de praktijk geen uitbreiding of vestiging meer zal plaatsvinden;
- c. het project om tot een zorgvuldige pelsdierhouderij te komen, tot normen in het geurbeleid of een BZV voor nertsen zal leiden;
- d. er geen ruimtelijke argumenten zijn om voor nertsen ander beleid te formuleren dan voor andere intensieve veehouderij;
- e. het afnemen van directe rechten kan leiden tot planschade.